

Tartu Linnavolikogu

Teie 09.11.2023

Meie 06.12.2023 nr 1-5/17439

Vastus arupärimisele Tartu kliimakogu tulemuste kohta

Lp Kristiina Tõnnisson

Esitasite 09.11.2023. a linnavalitsusele arupärimise Tartu kliimakogu tulemuste kohta.

2022. aasta aprillis-mais toimus Tartu esimene kliimakogu. Tartus esmakordselt rakendatud uudse kaasamisformaadi eesmärk oli kaasata linnaelanikud aruteludesse, kuidas muuta Tartu tänavaruumis liikumine ja viibimine ohutumaks ning atraktiivsemaks. Kliimakogu esitas kokku 66 ettepanekut, millele 2022. aasta juunis andis linnavalitsus ka tagasiside. Kliimakogult laekunud ettepanekutest ühe ettepanekuga linnavalitsus ei arvestanud, kümnel juhul on ettepanekuga arvestatud osaliselt, kuueteistkümnel juhul ei ole võetud ettepaneku osas seisukohta, vaid antud vaid linnavalitsuse selgitus. Vastuseid näeb täpsemalt linna [kodulehelt](#).

Esitasite arupärimises järgmised küsimused:

1. Milliste kliimakogu ettepanekutega on arvestatud planeeritavas 2024. aasta linna eelarves?
2. Millisel eelarvereval ja millise summaga on planeeritud ühte või teist ettepanekut ellu viia?

2024. aasta eelarves arvestatud Tartu kliimakogu ettepanekud on välja toodud tabelis.

Ettepaneku sisu	Selgitus elluviimise kohta	Kulu linna eelarves 2024
Ettepanek 1: Prioriseerida olemasolevate rohealade ja kõrghaljastuse säilitamist, näiteks Sanatooriumi park, Ihaste, Tartu kesklinna pargid. (toetus: 91%)	Pidev tegevus. Linn osaleb Tartu ROHEringi projektis , mille eesmärk on parandada Tartu elurikkuse seisundit, luues pideva elurikkust toetavate rohealade võrgustiku. Selleks mitmekesistatakse avalike haljasalade liigilist mitmekesisust, parandatakse rohealade ligipääsetavust ja külastajasõbralikkust ning parandatakse linnaliste elupaikade ökoloogilist kvaliteeti laiemalt. Tegevused: 1. Linna haljasalade liigilise mitmekesisuse parandamine ja rohekoridoride toimimise parandamine; 2. Roheringi külustaristu loomine; 3. Andmepõhise otsustamise parandamine elurikkuse ja rohe- ja sinikoridoride temaatikas, otsustustööriistade ettevalmistamine ja juurutamine; 4. Linnahaljastuse hooldamise hea tava, elurikkusesõbralike praktikate ja põhimõtete väljatöötamine ja juurutamine; 5. Elurikkuse kvaliteedi, ökosüsteemi teenuste ja inimeste käitumise seire; 6. Elurikkuse alase teabe levitamine linnaelanike seas ja koostöö eraaedade	Sisaldub linnavalitsuse osakondade tööjõukuludes, lisaks Elurikkuse ROHEringi projekti omaosalus 196 000 eurot.

	elurikkuse parandamiseks (toetused aiaomanikele); 7. Linnaserva looduskaitsealade seisundi parandamine.	
Ettepanek 2: Teadlikult luua ilmastikuga arvestavam linnaruum: rohemüürid saaste, tuule ja müra takistamiseks; asfaldi asemel maksimaalselt vett läbi laskvad teekattematerjalid; uutes projektides ja rekonstruktsioonides kasutada minimaalselt asfaldi kui pinnakatet. (toetus: 96%)	Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted, kuidas linnatänavad toetaksid inimese ja looduse tervist. Lisaks osaleb linn CityBlues projektis, kus on fookuses sademeveesüsteemide uuendamine ja uute keskkonnasõbralike lahenduste kasutusele võtmine. Tartu osaleb Euroopa Komisjoni missioonis "100 kliimaneutraalset ja arukat linna aastaks 2030" ning jätkab liikumist kliimaneutraalsuse poole, milles olulised märksõnad on nt roheline linnaplaneerimine, keskkonnahoidlik linnakeskkond ja tartlaste keskkonnateadlikkuse suurendamine.	Sisaldub RLO ja LMO tööjõukuludes.
Ettepanek 3: Asendada olemasolev liigne kõvakate haljastusega. (toetus: 84,4%)	Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks. Tegevusi viiakse ellu ka ROHERingi projekti raames.	Sisaldub osakondade tööjõukuludes, lisaks ROHERingi projekti omaosalus 196 000 eurot.
Ettepanek 4: Lisada teede äärtesse ja eraldusribadena erikiiruseliste sõidukite eraldamiseks kõrghaljastust ja rohealaid. (toetus: 95,6%)	Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks. Rekonstrueerimisprojektide koostamisel arvestatakse nimetatud põhimõtetega.	2024. aasta eelarves on tänavate rekonstrueerimisele, ehitusele ja projekteerimisele ette nähtud 8 587 000 eurot ("Linna teed, tänavad, sillad" 04510).
Ettepanek 5: Haljastuse hävitamise asemele luua vastuistutuskohustus, mis peab silmas elurikkust, rohekoridoride sidusust ja mis pakub nii inimestele kui ka teistele liikidele	Asendusistutuse kord on väljatöötamisel, valmib 2024 esimesel poolaastal.	Sisaldub RLO ja LMO tööjõukuludes.

mõnusat elukeskkonda. (toetus: 93,3%)		
Ettepanek 6: Uuendada linna rohealade hooldusjuhendit ja värskendada hooldusvõtteid selliselt, et tugevdada säilenõtkust ja bioloogilist mitmekesisust. (toetus: 95,6%)	Ettepaneku teostamine on töös. Linna haljastuspõhimõtted on viimastel aastatel muudetud, lisaks viiakse ellu mitmeid välisprojekte, mille fookuses on bioloogilise mitmekesisuse ja säilenõtkuse tagamine, nt ROHEringi projekt, mille raames luuakse ka linna rohealade hooldamise nn parima praktika kava ja haljasalade hoolduspõhimõtted. Lisaks on ellu kutsutud mitmed rohealade hooldamisega seotud projektid, nt Tartu 2024 programmi kuuluv "Kureeritud elurikkus". Koostamisel on Tartu linna rohealade ülevaade (valmib aastal 2024) ning elurikkuse strateegia (ROHEring projekt).	ROHEringi projekti omaosalus 196 000 eurot. Linnahaljastusele on 2024. aastal kokku kavandatud 1 472 500 eurot ("Haljastus" 05400), sh Toomemäe hoolduskava tegevused 50 000 eurot ja Jaamamõisa oja 122 500 eurot.
Ettepanek 7: Suurendada rohekoefitsienti, et tekiks veel meeldivaid parklaid (näiteks nagu Gardest). (toetus: 88,9%)	Linn määras üldplaneeringus erineva kasutusotstarbega aladele erinevad krundi roheväärtuse tasemete põhimõtted. Parklate osas on lisaks sätestatud puude istutamise vajadus. Iga avaliku otstarbega hoone ja kortermaja parkla kavandamisel analüüsib linn projekteerimisstaadiumis olukorda ja seab kohakesksed tingimused parkla haljastamiseks nii puude kui ka põõsastega. Rohetaseme väärtuse määramise kord on väljatöötamisel. Pärast rohemeetodi suuniste heaks kiitmist toimub meetodi juurutamine, suuniste rakendamine ja järelevalve.	Sisaldub LMO ja RLO tööjõukuludes.
Ettepanek 8: Luua toidusalusid ehk avatud viljapuu-aedu ja toetada maheaedade rajamist. (toetus: 84,4%)	Kogukonnaaedasid on loodud üle linna (Linnupargi, Lehe, Aleksandri avatud aed, Jaamamõisa, Emajõe, Tiigi, Veeriku, aiamaad Timuti, Ilmatsalu, Märja). Täpsem info toimivate kogukonnaaedade kohta on leitav kodulehelt . Lisaks arvestatakse seda põhimõtet mänguväljakute ja taskuparkide rajamisel.	ROHEringi projekti raames aiandusgrandid 16 000 eurot ("Haljastus" 05400).
Ettepanek 9: Luua juhiseid, kuidas linlased ise saaksid luua sademete korjamise süsteeme ja levitada seda infot linna kanalites ja ajakirjanduse kaudu. (toetus: 82,2%)	Järgmisest aastast käivituvad CityBlues projekti tegevused, mille raames töötatakse välja ka vastavad juhised ning teavitust.	Sisaldub projekti tööjõukuludes.
Ettepanek 10: Pikendada Sadamaraudteed kergliiklussillaga üle Emajõe	Silla võimalikkus selgitatakse Ropka-Teguri arenguala planeeringuga. 2024. aastal kavas Sadamaraudtee rohekoridori arendamine.	Ropka -Teguri arendusala hoonestuskava koostamine 50 000 eurot

<p>(Ropka tänava pikendusena), ühendamiseks jõe vasak- ja paremkalda rattateed. Ümbritseda Sadamaraudtee puhketaskutega. (toetus: 84,5%)</p>		<p>(üldmajanduslikud arendusprojektid 04740), Sadamaraudtee rohekoridor 40 000 eurot ("Haljastus" 05400).</p>
<p>Ettepanek 11: Arvestada kõigis linnavalitsuse otsustusprotsessi des põhiväärtustega: elurikkus ja jätkusuutlikkus, tervis(likkus), ohutus. (toetus: 98%)</p>	<p>Pidev tegevus kokkulepitud põhimõtete järgi. Lisaks üldplaneeringule on koostatud ka Tartu linnaruumi visioon. Elurikkuse: alustatakse haljastuse kava koostamist ROHEringi projekti raames, mille lõppeesmärk on omavahel ühendusteedega seotud linna rohealade võrgustik, mida hooldatakse kohalike liikide vajadusi arvesse võttes, ning eraaiad, mille omanikud on teadlikud ja rakendavad kohalikke liike soosivaid praktikaid. Linna servades asuvad looduskaitsealad, mis praegu on kehvast seisust ja pole ka külastajatele hästi eksponeeritud, saavad kohalike ja kaitsealuste liikide nn allikakooslusteks. Elukeskkonna parandamine: jalg- ja jalgrattateede rajamine (nt kesklinnas jalgrattateede põhivõrgu rajamisega alustamine), teedevõrgu arendamine (nt Põhja puistee ja Muuseumi tee ehitus) ja korrashoiu tagamine, keskkonnasäästlik ja mugav ühistransport, haljasalade ja parkide väärtustamine ja arendamine. Kliimaneutraalsuse üks eesmärkidest on edendada õiglast üleminekut, et parandada inimeste tervist ja heaolu ning saavutada üleminekuga lisakasut, nt parem õhukvaliteet, töökohad ja tervislikum eluviis.</p>	<p>ROHEringi projekti omaosalus 196 000 eurot.</p>
<p>Ettepanek 12: Koolitada kõiki Tartu linnavalitsuse ja volikogu liikmeid elurikkuse teemadel, et nad teaksid, mis on elurikkus ja oskaksid oma otsustes sellest olulisest väärtusest sisuliselt lähtuda. (toetus: 92%)</p>	<p>Pidev tegevus läbi erinevate projektide, nt ROHEringi.</p>	<p>Eraldi vahendeid 2024. aasta eelarves ei kavandata, ROHEringi projekti omaosalus 196 000 eurot.</p>
<p>Ettepanek 14: Iga uue tänavalahenduse</p>	<p>Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks, sh viiakse läbi vastav analüüs.</p>	<p>2024. aasta eelarves on tänavate rekonstrueerimisele,</p>

<p>projekteerimise käigus tellida ligipääsetavuse audit, mis selgitab välja, kas tänav on ligipääsetav. (toetus: 91%)</p>		<p>ehitusele ja projekteerimisele ette nähtud 8 587 000 eurot ("Linna teed, tänavad, sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 15: Tagada linnaruumis läbimõeldud ja ühtlaselt jagunenud linnainventar: seljatoega pinke, varjualuseid, prügikaste, joogiveekraanid, (katusega) rattaparklad. (toetus: 100%)</p>	<p>Inventari uuendamine on pidev tegevus, amortiseerunud inventar asendatakse jooksvalt. 2023. aastal lisandusid linnaruumi nt rohkem kui 100 uut pinki. 2024. aastal kavandatakse joogiveekraanide lisamist Tartu tänavatele.</p>	<p>Joogiveekraanide rajamine 100 000 eurot (muu elamu- ja kommunaalmajandus, 06605), linnakujunduse elemendid ja avaliku ruumi inventar 50 000 eurot (04900 "Muu majanduskulu").</p>
<p>Ettepanek 16: Pöörata oluliselt rohkem tähelepanu mitmekesiste tegevuste toetamisele tänavatel, parkides ja koolihoovides, võimaldades aktiivset ja mugavat viibimist linnaruumis kõikidele eagruppidele. (toetus: 98%)</p>	<p>Pidev tegevus. Ruumiotsuste tegemisel kaasatakse erinevaid eksperte. Tartu linna koolid osalevad eri koostöövõrgustikes, nt Liikuma Kutsuv kool.</p>	<p>Muud õppekavaga seotud kulud 31 000 eurot, sh Liikuma Kutsuv Kool; Tamme kooli liikuma kutsuva õue ehitus 200 000 eurot ("Üldhariduskoolid" 09212); Kultuuripealinn Tartu 2024 tegevused Tartu parkides 40 000 eurot; Toomemäe mänguväljak 550 000 eurot; parkide ja teede inventar 150 000 eurot; koortepargi rajamine 100 000 eurot; olemasolevad mänguväljakud 50 000 eurot; välitreeningvahendid 50 000 eurot ("Haljastus" 05400).</p>
<p>Ettepanek 17: Luuu aktiivse tegevuse paiku jõe kallastele igasse linnaosasse, et aktiivse tegevuse võimalus oleks</p>	<p>Pidev tegevus Emajõe kallaste elavdamise ja aktiivselt kasutuselevõtmise suunas. Tartu sai 2023. aastal Emajõe kaldaäärsete arenduste eest jätkusuutliku kultuuriturismi sihtkoha auhinna jõepärandi katekoorias (Destination of Sustainable Tourism, Rirverside heritage). 2023. aastal valmis kaldapromenaad Atlantise poolsele jõeküljele ja viidi läbi konkurss jõe äärde toitlustuskohtade</p>	<p>Vabaujula projekt ja ala heakorrastus 200 000 eurot (haljastus 05400); Supilinna tiik 135 000 eurot (muu keskkonnakaitse), teenushoone rajamine Tähtvere spordiparki 1</p>

<p>kode lähemal ja jõe ääres olemas. (toetus: 89%)</p>	<p>rajamiseks (nii vasak- kui paremkallas). 2024. aastal alustatakse promenaadi projekteerimist Rahu sillast Karlova sadamani.</p>	<p>000 000 eurot ("Sporditegevus" 08102).</p>
<p>Ettepanek 19: Kujundada bussipeatused meeldivaks ootekohaks, kasutades elurikkust toetavaid looduslikke elemente. (toetus: 84%)</p>	<p>Olemaolevaid bussiootepaviljone korrastatakse jooksvalt. Kui bussiootepaviljon piirneb pargiga, siis ümbrus korrastatakse pargi heakorrastamisega.</p>	<p>Avaliku bussiliiniveo reaalaja infotablood ja ootekojad 450 000 eurot ("Transpordikorraldus" 04512).</p>
<p>Ettepanek 20: Tsoneerida tänavaruum selgemalt eri liiklejate suunamiseks ja ära mahutamiseks: jalgsi ja jalgrattaga liikumiseks eraldi rajad, ristumiskohad turvaliselt lahendada, praegused segakergliikluste eraldada, laiematele sõiduradadele eraldada ruumi eraldi jalgrattateedeks. (toetus: 98%)</p>	<p>Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks.</p>	<p>Sisaldub RLO ja LMO tööjõukuludes.</p>
<p>Ettepanek 21: Luu liikumispuuetega inimeste vajadustega arvestav mugav ja ohutu linnaruum - pingid, ülekäigukohad, kontrastsus, sillad jne. (toetus: 97%)</p>	<p>Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks.</p>	<p>Sisaldub RLO ja LMO tööjõukuludes.</p>
<p>Ettepanek 22: Luu kõigile</p>	<p>Kõnniteede rajamine toimub vastavalt eelarvelistele vahenditele jooksvalt. 2023. aasta jooksul on</p>	<p>2024. aasta eelarves on linna teede, tänavate ja</p>

<p>turvalised kõnniteed tänavatel. (toetus: 100%)</p>	<p>loodud 50 uut ülekäigurada, valmisid Ujula tänav, Staadioni-Liiva, Rebase jne.</p>	<p>sildade investeeringuteks kokku 20 882 000 eurot, sh Tulbi tänavarekonstrueerimine lõigus Viljandi mnt-Veeriku 950 000 eurot; Kastani tänavarekonstrueerimine (Kuperjanovi- Näituse) 900 000 eurot; jalgrattateede põhivõrgu rajamine kesklinnas 3 750 000 eurot; Roopa tn jalgtee ehitus 250 000 eurot. Tunnelite ehitus koostöös Eesti Raudteega (Väike kaar ja Aianduse-Maasika) 400 000 eurot. Lisaks Põhja pst ja Muuseumi tee ehitus 2 907 000 eurot. Põhivõrgu rajamisel sõiduteede rekonstrueerimine (nt Tähtvere - Tuglase) 750 000 eurot (eelarves "Teed, tänavad ja sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 24: Luuatõstetud ristmikke, et vähendada kiirust ja suurendada ohutust ilma sõidukeid lõhkuvate künnisteta. (toetus: 91%)</p>	<p>Valmimas on Tervisliku tänavajuhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks. Teede- ja tänavate projekteerimise käigus viiakse läbi vastav analüüs ning vajadusel rakendatakse nimetatud meetmeid.</p>	<p>2024. aasta eelarves on tänavate ehituseks, projekteerimiseks ja rekonstrueerimisega seotud investeeringuteks 8 587 000 eurot ("Linna teed, tänavad ja sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 25: Rajada rohkem ülekäiguradu. (toetus: 89%)</p>	<p>Pidev tegevus, nt 2023. aasta jooksul rajati üle 50 uue ülekäiguraja.</p>	<p>2024. aasta eelarves on linna teede, tänavate ja sildade investeeringuteks kokku 20 882 000 eurot, sh Tulbi tänavarekonstrueerimine lõigus Viljandi mnt-Veeriku) 950 000 eurot; Kastani tänavarekonstrueerimine (Kuperjanovi- Näituse) 900 000 eurot;</p>

		<p>jalgrattateede põhivõrgu rajamine kesklinnas 3 750 000 eurot; Roopa tn jalgte ehitus 250 000 eurot. Tunnelite ehitus koostöös Eesti Raudteega (Väike-Kaar ja Aianduse-Maasika) 400 000 eurot. Lisaks Põhja pst ja Muuseumi tee ehitus 2 907 000 eurot. Põhivõrgu rajamisel sõiduteede rekonstrueerimine (nt Tähtvere - Tuglase) 750 000 eurot ("Linna teed, tänavad ja sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 26: Muuta äärekivid kõikjal ristmikel madalaks. (toetus: 100%)</p>	<p>Rakendatakse uute tänavalahenduste projekteerimisel.</p>	<p>2024. aasta eelarves on linna teede, tänavate ja sildade investeeringuteks kokku 20 882 000 eurot, sh tänavate ehituseks, projekteerimiseks ja rekonstrueerimisega seotud investeeringuteks 8 587 000 eurot („Linna teed, tänavad ja sillad“ 04510).</p>
<p>Ettepanek 28: Teede hooldamisel prioriseerida jalgratta- ja kõnniteid sõiduteede ees. Jalakäija ja jalgrattur tuleb tuua prioriteediks. (toetus: 89%)</p>	<p>Lähtutakse kehtivatest õigusaktidest, sh hädaolukorra seadusest. Välja ehitatud jalgratta- ja kõnniteid hooldab linn.</p>	<p>2024. aasta eelarves tänavate puhastamiseks 7 746 934 eurot ("Tänavate puhastus" 05101).</p>
<p>Ettepanek 30: Hooldada ja puhastada sõidu- ja kõnniteid aastaringselt sagedamini. (toetus: 93%)</p>	<p>Teede puhastus ja hooldus toimub vastavalt teede ja tänavate klassifikatsioonile. Eelarve piirnumbrid ei võimalda sagedust tõsta.</p>	<p>2024. aasta eelarves tänavate puhastamiseks 7 746 934 eurot ("Tänavate puhastus" 05101).</p>
	<p>Pidev tegevus vastavalt eelarvelistele vahenditele.</p>	

<p>Ettepanek 31: Parandada augud kõnni- ja jalgrattateedel. (toetus: 93%)</p>		<p>2024. aasta eelarves teedele ja tänavate rekonstrueerimiseks kavandatud 8 587 000 eurot, sh Puiestee, Tulbi, Kastani, Vabriku tänavate rekonstrueerimine ("Linna teed, tänavad, sillad" 04510). Ülekatteks ja pindamistöodeks on kavandatud 2 200 000 eurot ("Linna teed, tänavad, sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 32: Eelisarendada kesk- ja äärelinna vahele jalgratta- ja kõnniteede rajamist, ühendades jalgrattateed omavahel ühtseks võrgustikuks. (toetus: 97%)</p>	<p>Jalgrattateede põhivõrgu väljaehitamise protsess on käimas, 2024.-2027. aastal vaadatakse põhjalikult üle kesklinna teiste linnaosadega ühendavad olulised liikluskoridorid ning ehitatakse need ümber turvaliseks keskkonnaks kõikidele liiklejatele ning ka vaba aja veetjatele. Linnaruumi ümbermõtestamine toimub koos rattateede võrgu esimese etapi ehitamisega, kus ehitatakse välja inimkesksed tänavad koos erinevaid linnaosasid ühendava rattateede võrguga. Plaanitavasse võrku kuuluvad Vabaduse pst, Turu, Riia, Kastani, Tähe, Lai, Önne, Tähtvere ja Tuglase tänavad. Samade põhimõtete järgi ehitatakse ka Põhja puiestee läbimurre ja uuendatakse Ülikooli tänavat. Rohkem infot: www.tartu.ee/tanavaruum</p>	<p>2024 eelarves jalgrattateede põhivõrgu rajamiseks kesklinnas 3 750 000 eurot, põhivõrgu projekteerimiskuludeks 250 000 eurot ("Linna teed, tänavad ja sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 33: Kasutada uute rattateede loomisel ühtset süsteemi, tähistades selgelt erinevate liiklejate teid nii, et nad oleksid nähtavad aastaringselt. (toetus: 93%)</p>	<p>Jalgrattateede põhivõrgu ja kesklinna piirkonna jalgrattateede projekteerimine on töös.</p>	<p>2024 eelarves jalgrattateede põhivõrgu rajamiseks kesklinnas 3 750 000 eurot, põhivõrgu projekteerimiskuludeks 250 000 eurot ("Linna teed, tänavad ja sillad" 04510).</p>
<p>Ettepanek 36: Täiendada olemasolevat rattaparklate juhendmaterjali lukustatud ja kaetud rattaparklate näidete puhul. Teavitada ühistuid rattaparklate</p>	<p>Juhendmaterjalide koostamine on RLO liikuvusspetsialisti ülesannete seas.</p>	<p>Sisaldub tööjõukuludes. Rattaparklate toetust 2024 eelarves ette nähtud ei ole.</p>

loomise toetusest. (toetus: 91%)		
Ettepanek 37: Luu kaart, mis on üles pandud füüsilises ruumis ja on kättesaadav digitaalsete vahendite kaudu, näidates ajakohastatud teavet jalg- ja rattateede infrastruktuuri kohta, et inimesed saaksid planeerida oma teekondi. (toetus: 89%)	Praktika näitab, et inimesed eelistavad digitaalseid vahendeid. Linn ei pea praegu majanduslikult mõistlikuks uute digilahenduste loomist. Linna viidasüsteem on uuendamisel aastatel 2023-2024.	Linna viidasüsteemi arendamine 80 000 eurot ("Muu majandus" 04900).
Ettepanek 38: Luu liikuvuskeskusi (auto -> buss, auto -> linnaliikluse ratas, buss -> ratas jne) linna erinevatesse nurkadesse. Tegemist on eri transpordiliikide sõlmpunktiga, kus saab vahetada ühe liikumisviisi teise vastu. See tähendab, et samas kohas on rattaparkla, autoparkla (autoparkla), taksod, bussipeatus, tõukerattad, rattaringlus. (toetus: 91%)	Parkimisuuring valmib 2023. aasta lõpuks, seal kajastuvad ka liikuvuskeskuste võimalikud asukohad ja tüübid. Sellest tingituna nihkub liikuvuskeskuste rajamine varasemate plaanidega võrreldes edasi. Liikuvuskeskuste rajamist kavandatakse vastavalt üldplaneeringu ja parkimisuuringu ettepanekutele. Liikuvuskeskuste rajamiseks soovitakse kaasata lisarahastust (riiklik toetusmeede).	Sisaldub RLO ja LMO tööjõukuludes.
Ettepanek 40: Teha juurde rattaringluse punkte ja tuua kasutusse	2023. aasta lõpuks on kasutusel enam kui 750 jalgratast ja 100 rattaparklat (sh lähivaldades: 2 Luunja vallas, 5 Tartu vallas ja 3 Kambja vallas). Lisandumas Lohkva spordihoone juures asuv parkla.	Uute rattaringluse rataste ostmise 400 000 eurot ("Transpordikorraldus" 04512).

rohkem jalgrattaid. (toetus: 87%)		
Ettepanek 42: Eelisarendada senisest ulatuslikumat, mitmekesisemat ja süsteemsemat liikluse rahustamise võtete kasutamist. (toetus: 89%)	Valmimas on Tervisliku tänava juhend, mis sätestab põhimõtted linna tänavate kavandamiseks, sh viiakse läbi vastav analüüs ja vajadusel rakendatakse nimetatud meetmeid.	2024. aasta eelarves teedele ja tänavate rekonstrueerimiseks kavandatud 8 587 000 eurot sh Puiestee, Tulbi, Kastani, Vabriku tänavate rekonstrueerimine ("Linna teed, tänavad ja sillad" 04510).
Ettepanek 43: Viia raskeveokid kesklinnast ja elamupiirkonnadest täielikult eemale. (toetus: 84%)	Pidev tegevus. Liikluslahenduste kavandamisel lähtutakse nimetatud põhimõtetest. Kavandatud on nt Põhja pst ja Muuseumi tee välja ehitamine, mis aitab kaasa eesmärgi saavutamisele.	Põhja pst ja Muuseumi tee ehitus 2 907 000 eurot ("Linna teed, tänavad ja sillad" 04510).
Ettepanek 44: Piirata autoliiklust ja keelata raskeveokid haridusasutuste juures. (toetus: 85%)	Raskeveokite marsruudid on läbi tänavate, mis selleks sobivad. Piirangut rakendatakse järk-järgult. Käsitletakse liiklusohutuse programmi raames.	Liiklusohutusprogramm 89 640 eurot ("Transpordikorraldus" 04512).
Ettepanek 48: Koolitada hoolekogu ja vanematekogu säästva transpordi teemal, mh kooliõpilase liikumise jalajälje teadvustamiseks. (toetus: 87%)	Jätkame koostööd Liikuma Kutsuva kooliga.	Muud õppekavaga seotud kulud 200 000 eurot, sh Liikuma Kutsuv Kool ("Muud hariduse abiteenused" 09609).
Ettepanek 49: Propageerida Rohelise Kooli programmi ja Liikuma Kutsuva Kooliga liitumist. Jätkata toimiva süsteemiga, elukestva liiklushariduse propageerimisega. (toetus: 98%)	Jätkame koostööd Liikuma Kutsuva kooliga.	Muud õppekavaga seotud kulud 31 000 eurot, sh Liikuma Kutsuv Kool ("Muud hariduse abiteenused" 09609).

<p>Ettepanek 51: Luu linna valitsuse osakondade ühine visioon kodanike kaasamiseks liikuvuse ja linnaruumi arendamisse. (toetus: 87%)</p>	<p>Pidev tegevus, 2024. aastal töötatakse välja ka uus linna kaasamiskava.</p>	<p>Sisaldub RLO, LMO ja ASO tööjõukuludes.</p>
<p>Ettepanek 52: Kasutada paremini olemasolevaid digitaalseid töövahendeid kogukondade ja linnaelanike sisuliseks kaasamiseks. (toetus: 84%)</p>	<p>Pidev tegevus. 2024. aastal on plaanis Tartu uus koduleht, mille juures saab selle ettepanekuga arvestada.</p>	<p>Linna kodulehe arendus 100 000 eurot ("Linnavalitsus 01112).</p>
<p>Ettepanek 53: Otsida koosloome- võimalusi linnaruumis - alates ruumi planeerimis- est kuni näiteks talguteni lilleniidu loomisel, et suurendada omanikutunnet. (toetus: 96%)</p>	<p>Pidev tegevus, eraldi fookusena ka ROHERingi projektis.</p>	<p>Sisaldub RLO ja LMO tööjõukuludes, ROHERingi omaosalus 196 000 eurot.</p>
<p>Ettepanek 54: Korraldada koosloome- seminare asumiseltside ja linnaosaseltsidega, et leida lahendusi linnaosas turvatunde suurendamiseks. (toetus: 93%)</p>	<p>Pidev tegevus, 2023. aastal toimusid mitmed seminarid nii Tartu linna uue arengukava koostamise käigus kui ka avalikud arutelud tänavate projekteerimislahenduste tutvustuseks - Tähtvere, Lai, Riia, Kastani ja Õne ning Tähe tänavatega seoses. Kohtumised jätkuvad ka 2024. aastal, pöörame tähelepanu, et asumiseltsid oleksid teavitatud ja kaasatud.</p>	<p>Arengukava koostamine 50 000 eurot ("Üldmajanduslikud arendusprojektid" 04740).</p>
<p>Ettepanek 55: Teavitada elanikke eesootavatest hooldus- ja parandustöödest</p>	<p>Pidev tegevus, valminud on rakendus teede sulgemistest informeerimiseks. Kavas on ka linna uue kodulehekülje loomine 2024. aastal, mille lahenduse osas pöörame ettepanekule kindlasti tähelepanu.</p>	<p>Linna kodulehe arendus 100 000 eurot ("Linnavalitsus" 01112).</p>

avalikus ruumis. (toetus: 91%)		
Ettepanek 56: Vastastikune liiklusharidus: luua simulatsioone, skete jms, kuidas kogeda teise liikleja rolli. (toetus: 82%)	2024. aastal on plaanis korraldada kampaania, mis pöörab tähelepanu üksteist arvestavale liiklemisele linnaruumis.	Sisaldub RLO ja ASO tööjõukuludes.
Ettepanek 60: Lihtsustada inimestel oma koera järelt koristamist - rohkem koerte prügikaste. (toetus: 87%)	Pidev tegevus, linnas asuvad prügikastid on leitavad kaardirakenduses .	Sisaldub tööjõukuludes ja majandamiskulude eelarves (keskkonnakaitse ning elamu- ja kommunaalmajandus).
Ettepanek 62: Luuu parem teedesidusus eri gruppidele neile oluliste sihtpunktide vahel. Planeerida rattavõrgustik ja sidus turvalise kõnniteede võrgustik oluliste sihtpunktide juurde. (toetus: 93%)	Valminud on teenuste ligipääsetavuse analüüs ja kaardirakendus . Rattateede rajamine toimub iga-aastaselt, 2024. aastal on kavas rajada nt Tähtvere - Tuglase tänav, Turu tn - Sõpruse sild, edasistes etappides Lai-Vabaduse, Riia, Õnne ja Kastani.	2024 eelarves jalgrattateede põhivõrgu rajamiseks kesklinnas 3 750 000 eurot, põhivõrgu rajamisega seotud projekteerimiskuludeks 250 000 eurot ("Linna teed, tänavad ja sillad"-04510).
Ettepanek 64: Viia läbi kampaaniaid, mis juhivad tähelepanu ja panevad märkama erinevate sihtgruppide vajadusi. (toetus: 91%)	Pidev tegevus, 2024. aastal jätkuvad erinevad tegevused, nt kavas liikuvuskampaania, Autovabaduse puiestee jm.	Sisaldub RLO ja ASO tööjõukuludes.
Ettepanek 65: Luuu kõikidele mõeldud viidasüsteem, et inimestel tekiks parem kognitiivne kaart Tartust, et hoomata	Uus viidasüsteem on loodud ning tööd teostamisel 2023-2024.	Viidasüsteemi arendamine 80 000€ (transpordikorraldus 04740).

<p>kauguseid paremini. Tuua füüsilisel kujul viidad ja piktogrammide linnapilti, et eri grupid mõistaks. (toetus: 82%)</p>		
<p>Ettepanek 66: Luuu parkidesse ja väljakutele õue-koosolekute ja õuesõppe tegemise kohad. (toetus: 93%)</p>	<p>Pidev tegevus vastavalt linna eelarvelistele võimalustele, nt 2023. aastal valmis uus promenaad Emajõe ääres Atlantise-poolsel kaldal.</p>	<p>Emajõeäärsele matkarada 50 000 eurot (04510 "Linna teed, tänavad ja sillad"); Kultuuripealinna tegevused parkides 40 000 eurot („Haljastus“, 05400), Sadamaraudtee rohekordidor 40 000 eurot ("Haljastus" 05400), Supilinna tiigi puhastamiseks ROHEringi projekti raames 135 000 eurot ("Muu keskkonnakaitse" 05600), 100 000 eurot laululava territooriumi väljaarendamiseks ("Puhkepargid- ja baasid" 08103).</p>

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Elo Kiivet
abilinnapea

Kertu Vuks